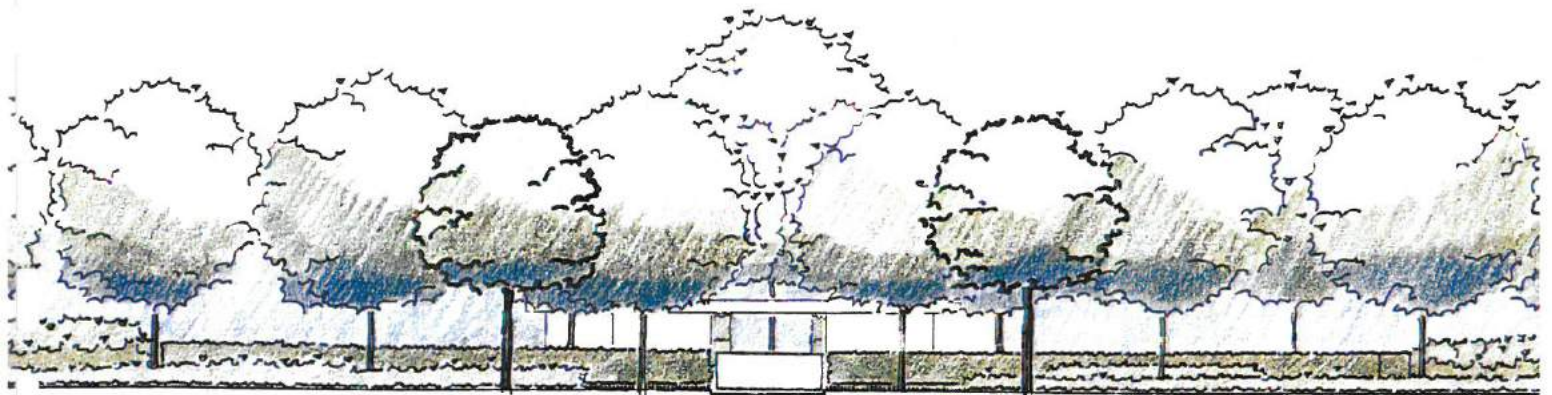

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

GEMEENTE NAZARETH

BPA
PARKBEGRAAFPLAATS

TOELICHTING BIJ HET ONTWERP

G. ERTZINGER LANDSCHAPSARCHITECT - STEDEBOUWKUNDIGE

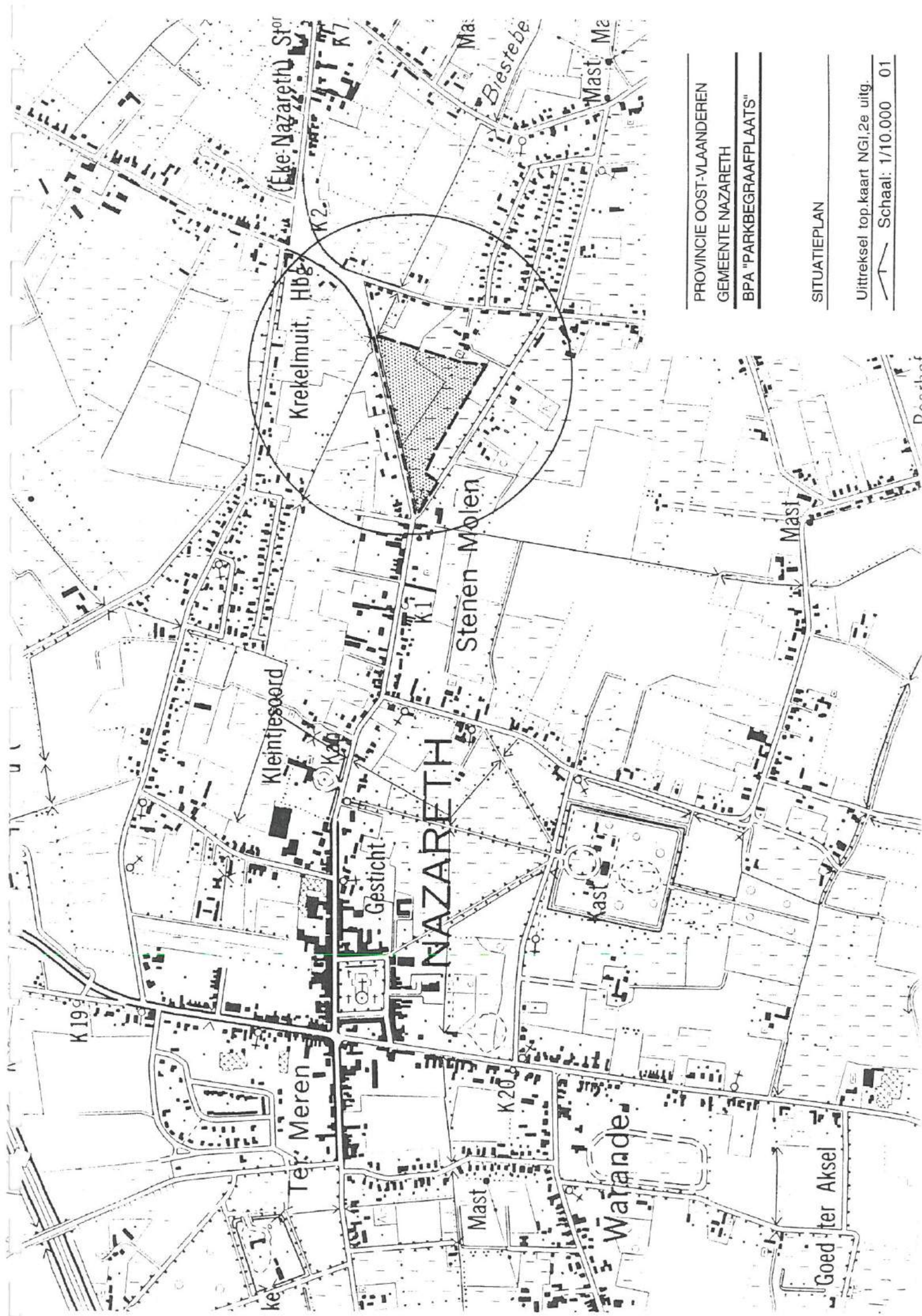
INLEIDING

Dit rapport motiveert het ontwerp van bijzonder plan van aanleg voor een parkbegraafplaats in het gebied tussen Drapstraat, Oudenaardseheerweg en Groendreef te NAZARETH.

Doel van het BPA is het leggen van een stedenbouwkundige en juridische basis voor het verwezenlijken van een centrale gemeentelijke parkbegraafplaats in een gebied, dat op het gewestplan bestemd is als woonuitbreidingsgebied.

Achtereenvolgens komen aan bod:

- de behoefte aan een nieuwe begraafplaats,
 - de nood,
 - raming van de terreinbehoefte,
- de localisering van een nieuwe begraafplaats,
 - criteria en randvoorwaarden,
 - vergelijking van mogelijke locaties,
 - nader onderzoek van het gebied Drapstraat - Groendreef,
- het ontwerp-BPA,
 - bestaande toestand,
 - bestemmingsplan,
 - stedenbouwkundige voorschriften,
 - toelichtingsplan inrichting parkbegraafplaats,
 - toelichtingsplan omgeving Drapstraat-Groendreef-Oudenaardseheerweg,
- bijlagen.

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN
GEMEENTE NAZARETH
BPA "PARKBEGRAAFPLAATS"

SITUATIEPLAN
Uittreksel top.kaart NGI,2e uitg.
Schaal: 1/10.000 01

1. DE BEHOEFTE AAN EEN NIEUWE BEGRAAFPLAATS

1.1. DE NOOD AAN EEN NIEUWE BEGRAAFPLAATS

Momenteel beschikt de gemeente NAZARETH over 2 begraafplaatsen, één te Nazareth en één te Eke.

Het bestaande kerkhof rond de kerk te Nazareth kampt sinds enige jaren met een nijpend tekort aan ruimte. Het is volledig vol en er ontbreekt mogelijkheid tot uitbreiding.

Op de begraafplaats te Eke zal zich op zeer korte termijn evenzo ruimtetekort manifesteren. Verdere uitbreidingsmogelijkheid is daar evenmin.

Door de forse bevolkingstoename sinds 1960 en door verschuivingen in de vraag m.b.t. de wijze van begraven, nl. de sterk toegenomen vraag naar keldergraven, wordt het ruimtetekort daarenboven steeds nijpender. De omlooptijd van keldergraven met concessie is immers veel langer dan deze van zandgraven zonder concessie.

Een stijgende trend van het aantal crematies en wijzigingen van de gemeentelijke reglementering inzake de begraafplaatsen zullen onvoldoende zijn om aan de overledenen gepaste eerbied en aan de bevolking verantwoorde keuzevrijheid inzake wijze van teraardebestelling en ruimtelijke kwaliteit van de begraafplaatsen te kunnen bieden bij loutere herinrichting van de 2 bestaande begraafplaatsen.

De nood aan een nieuwe begraafplaats te NAZARETH is dus manifest en acuut.
--

Daar het ruimtetekort zich zowel voordoet te Nazareth als te Eke en omwille van een toekomstig rationeel beheer heeft het gemeentebestuur geopteerd voor één nieuwe, centrale begraafplaats.

1.2. RAMING VAN DE TERREINBEHOEFTE

Bij de raming van de terreinbehoefte voor een nieuwe, centrale begraafplaats wordt uitgegaan van volgende elementen:

- demografische elementen,
- wijzen van begraven,
- omlooptijden van graven,
- overige elementen,
- bruto ruimte per graf.

Elk van deze elementen wordt eerst afzonderlijk toegelicht.

Onderstaande berekeningen hebben slechts een benaderend karakter omwille van de lange termijn waarop dient gepland en de hiermee gepaard gaande onzekerheden.

1.3. DEMOGRAFISCHE ELEMENTEN

1.3.1. Bevolkingsevolutie

Sinds de jaren zestig deed zich te NAZARETH een sterke bevolkingstoename voor, in hoofdzaak te wijten aan forse inwijkingsoverschotten.

Het inwonersaantal kende onderstaand verloop:

Tabel 1 : Bevolkingsevolutie 1962-1997

Jaar	Bevolking per 31.12 a.c.	Evolutie bevolking 1962=index 100
1962	7.315	100
1971	7.955	109
1980	9.231	126
1990	9.691	132
1997	10.722	147

Bron: gegevens gemeente NAZARETH

De laatste 10 jaar (tussen 1.1.1988 en 1.1.1998) evolueerde de bevolking te NAZARETH van 9.551 naar 10.722 inwoners¹; een stijging met 1.171 inwoners of een gemiddelde jaarlijkse aangroei met 117 inwoners. Deze aangroei was vooral een gevolg van aanhoudende inwijkingsoverschotten. Sinds 1994 nemen zowel migratiesaldo als globaal saldo beduidend af.

Indien in de toekomst de bevolkingsevolutie te NAZARETH zou verlopen zoals door het NIS en het Planbureau vooruitberekend voor het gehele arrondissement Gent in de bevolkingsvooruitzichten 1992-2050 zou dit onderstaande resultaten opleveren.

Tabel 2 : Raming van de evolutie van de bevolking te NAZARETH 1996-2050 op basis van de arrondissementsprognose NIS-PLANBUREAU 1992-2050

Jaar (1 januari)	Geraamde bevolkingsevolutie arrondissement Gent		Geraamde bevolkingsevolutie NAZARETH in a.c.
	1992= index 100	1996=index 100	groeiritme = arr. vanaf 1996
1992	100		
1996	101,24	100	10596
2000	102,35	101,10	10713
2005	103,36	102,09	10818
2010	104,03	102,76	10888
2020	104,58	103,30	10946
2030	104,69	103,41	10957
2040	103,45	102,18	10827
2050	101,11	99,87	10582

Bron: NIS, Planbureau ,1993, voor het arrondissement
Bevolkingscijfer NAZARETH 1.1.1996: gemeente NAZARETH

Voor de raming van de toekomstige behoefte aan begraafplaatsruimte zal uitgegaan worden van de vereenvoudigde en afgeronde aanname dat NAZARETH vanaf 2000 - 2010 een ongeveer constante bevolking van rond 11.000 inwoners zal tellen.

¹ Cijfers van de gemeentelijke dienst Bevolking. Zij wijken licht af van de door het NIS gepubliceerde Loop van de bevolking, gebaseerd op cijfers verstrekt door het Rijksregister.

Deze aanname is gebaseerd op :

- de vooruitberekening in tabel 2;
- de verwachting dat de reële groei in de eerstkomende jaren waarschijnlijk nog wat hoger zal uitvallen dan het vooruitberekende arrondissementsritme;²
- de doorwerking van een ruimtelijk beleid gericht op versterking van de steden en afremming van de groei in banlieuegemeenten;
- de afronding op het hogere duizendtal als veiligheidsmarge, gelet op het doel van de vooruitberekening en de duur van de beschouwde periode.

1.3.2. Evolutie van de sterfte

In de periode 1987-1996 (10 jaar) bedroeg het jaarlijks aantal overlijdens gemiddeld 130, het sterftecijfer beliep gemiddeld 13,1 ‰. Voor provincie en Vlaams gewest bedroeg het gemiddelde sterftecijfer in dezelfde periode resp. 10,7 en 9,8 ‰. In het recente verleden lag het sterftecijfer te NAZARETH steeds beduidend boven de sterftecijfers van provincie en Vlaams gewest, zoals blijkt uit tabel 3.

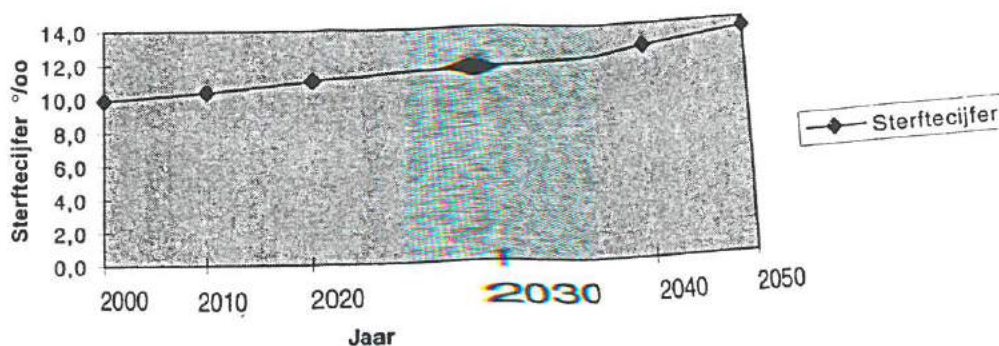
Tabel 3: Sterfte 1987-1997

Jaar	Overlijdens a.c.	Sterftecijfer NAZARETH	Sterftecijfer Oost-Vl.	Sterftecijfer Vl. Gewest
1987	125	13,3	10,8	9,9
1988	113	11,8	10,7	9,7
1989	140	14,5	11,0	9,9
1990	131	13,6	10,7	9,8
1991	108	11,1	10,7	9,7
1992	141	14,3	10,6	9,7
1993	135	13,4	11,0	10,0
1994	147	14,3	10,4	9,6
1995	150	14,3	10,6	9,7
1996	113	10,7	10,5	9,7
1997	140	13,1		

Bron: basisgegevens: gemeente NAZARETH en NIS, Loop van de bevolking. Eigen berekeningen

Op basis van de bevolkingsvooruitzichten 1992-2050 (NIS-Planbureau, 1993) kan de toekomstige evolutie van het sterftecijfer geraamd worden voor het Vlaams Gewest.

Vooruitberekening sterftecijfer Vlaams Gewest 2000-2050

² Ook tussen 1992 en 1996 groeide NAZARETH heel wat sneller dan de raming op arrondissementsniveau (7 % tegenover 1,24 %) maar sinds 1994 loopt de aangroei sterk terug (zie bijlage 1).

Een toekomstige evolutie van het sterftecijfer die parallel loopt met deze van het Vlaams gewest of daartoe convergeert lijken geen onredelijke aannamen. Voor de komende 50 jaar mag in beide hypothesen een stijging van het aantal overlijdens verwacht worden. Een raming op basis van de gesloten bevolkingsprognose voor het ruimtelijk structuurplan NAZARETH wijst noopt tot dezelfde conclusie (zie bijlage 1).

1.3.3. Evolutie van het aantal teraardebestellingen

Het toekomstig aantal teraardebestellingen kan benaderend geraamd worden op basis van de verhouding hiervan tot de totale bevolking en/of tot het verwachte aantal sterfgevallen.

Het aantal teraardebestellingen in het recente verleden ³ is aangegeven in volgende tabel.

Tabel 4 : Aantal teraardebestellingen te NAZARETH 1988-1997

Jaar	Bevolking per 1 jan.	Overlijdens	teraardebestellingen totaal	in o/oo v.d. bevolking	in % v. overlijdens
1988	9551	113	78	8,2	69
1989	9626	140	89	9,2	64
1990	9610	131	100	10,4	76
1991	9691	108	79	8,2	73
1992	9851	141	101	10,3	72
1993	10052	135	101	10,0	75
1994	10295	147	95	9,2	65
1995	10455	150	96	9,2	64
1996	10596	113	82	7,7	73
1997	10696	140	88	8,2	63
Gemiddelde		132	91	9,1	69,4

Bron: Gemeente NAZARETH, Dienst Bevolking en Burgerlijke stand

In de afgelopen 10 jaar beliep de verhouding van het aantal teraardebestellingen tot de totale bevolking gemiddeld 9,1 o/oo en de verhouding van het aantal teraardebestellingen tot het aantal overlijdens bijna 70 % .

Voor de afzienbare toekomst is geen daling maar eerder een verhoging van het aantal sterfgevallen te verwachten (zie hoger).

Inzake de verhouding teraardebestellingen /overlijdens wordt het zeer speculatief geacht te rekenen op een dalende trend.⁴

Mede op basis van de cijfers uit het recente verleden en de verwachte evolutie van het aantal sterfgevallen lijkt het daarom aannemelijk om in een benaderende schatting ten behoeve van een begroting van begraafplaatsruimte vanaf 2000 uit te gaan van gemiddeld 10 ‰ teraardebestellingen op ca. 11.000 inwoners of een jaarlijks gemiddelde van ongeveer 110 teraardebestellingen.

³ Het aantal teraardebestellingen ligt merklijk lager dan het aantal overlijdens. Redenen kunnen b.v. zijn:
- personen, niet afkomstig uit NAZARETH, die overleden zijn in rust- en verzorgingstehuizen te NAZARETH, worden teraardebesteld in hun gemeente van afkomst. De belangrijke impact van de bejaardentehuizen te NAZARETH, waar een meerderheid van de bewoners van buiten NAZARETH komt, zal bij lezing van deze tabel niet vergeten worden (zie ook Studiegroep Omgeving, 1993).
- asverstrooiingen en bijzettingen bij het crematorium waar de crematie plaats gevonden heeft.

⁴ Indien b.v. op de nieuwe parkbegraafplaats urnengraven zullen beschikbaar zijn is het aannemelijk dat in de toekomst het aandeel crematies met asbestemming te Nazareth zal toenemen.

1.4. WIJZEN VAN TERAARDEBESTELLING

Het aandeel van de verschillende wijzen van teraardebestelling over het totaal aantal begrafenissen bepaalt mee de totale ruimtebehoefte voor een nieuwe begraafplaats.

De situatie van de laatste 10 jaar is weergegeven in tabel 5.

Tabel 5: Aandeel van de verschillende wijzen van teraardebestelling te NAZARETH 1988-1997

Jaar	Begrafenissen	Zandgraven	Keldergraven	Columbarium	Asverstrooiing
1988	100	73	26	1	0
1989	100	70	29	1	0
1990	100	71	27	2	0
1991	100	75	24	0	1
1992	100	60	37	2	1
1993	100	54	38	8	0
1994	100	58	36	5	1
1995	100	47	44	7	2
1996	100	49	40	7	4
1997	100	51	34	13	2
Gemid.	100	61	33	5	1

Bron: Gemeente NAZARETH, Dienst Burgerlijke stand.

Vaststellingen:

- Het aantal crematies met asbestemming te Nazareth nam de laatste jaren opvallend toe. Het aandeel in de teraardebestellingen te NAZARETH is evenwel nog beperkt.

Tabel 6: Crematie van overledenen te NAZARETH 1991-1997

Jaar	Sterfgevallen te NAZARETH	wv. crematies in Westlede a.c.	% sterfgevallen	asbestemming te NAZARETH a.c.	% v. crematie Westlede
1991	108	13	12	1	8
1992	141	12	9	3	25
1993	135	21	16	8	38
1994	147	20	14	6	30
1995	150	36	24	9	25
1996	113	25	22	9	36
1997	140	36	26	13	36

Bron: Crematiecijfers Westlede: Crematorium Westlede.

Uit tabel 6 blijkt duidelijk de stijging van de crematie, zowel in verhouding tot het aantal sterfgevallen als het aantal asbestemmingen te NAZARETH⁵. Het grootste aandeel van de crematies wordt evenwel nog verstrooid, bijgezet of begraven op andere begraafplaatsen, i.c. waarschijnlijk bij het crematorium Westlede te Lochristi.

⁵ Ook in omliggende gemeenten wordt een duidelijk stijgende trend inzake crematie vastgesteld.

- Van de begravingen liep het aandeel zandgraven drastisch terug, daartegenover nam het aandeel keldergraven beduidend toe. De toegenomen vraag naar keldergraven is een bijkomende oorzaak van ruimteproblemen op de bestaande begraafplaatsen omdat de omlooptijden van keldergraven veel langer zijn dan van zandgraven.

De toekomstige verhoudingen van de verschillende wijzen van teraardebestelling zijn eigenlijk niet te voorspellen.

Allerlei factoren zullen de keuzen beïnvloeden:

- tradities,
- sociaal-culturele evoluties,
- reglementering,
- tarieven,
- welstand van de bevolking,
- conjunctuur,
- aanbod aan mogelijkheden.

Een verdere stijging van het aantal crematies ligt in de lijn van de verwachtingen. Over geheel België werd in 1995 en 1996 ca. 28 % van de overledenen gecremeerd. In stedelijke gebieden ligt het crematieaandeel momenteel reeds merkkelijk hoger. Hoe groot de verwachte stijging zal zijn is niet in te schatten maar voorzichtigheid lijkt geboden, gelet op de Nederlandse ervaringen terzake (zie EGBERS, 1995).

Voor de raming van de ruimtebehoefte van de begraafplaats wordt hierna in 2 scenario's gerekend met gemiddeld minimaal 15 % tot gemiddeld maximaal 20 % van het aantal teraardebestellingen waarvan de asbestemming plaats vindt te NAZARETH. Daarbij dient aangetekend dat een groter aandeel crematies wel tot een geringere vraag naar gewone graven zal leiden maar ook aanleiding kan geven tot vergrote vraag naar columbariumelementen of urnengraven⁶.

Bij handhaving van het actuele welvaartsniveau, niet ingrijpend gewijzigde reglementering en tarifiëring en een voldoende aanbod wordt het verantwoord geacht in de raming van de ruimtebehoefte voor de graven te rekenen met gemiddeld minimaal 40 % keldergrafruimten.

Om keldergrafruimten om te rekenen in keldergraven met 2 grafruimten wordt een gemiddelde bezetting van 1,8 grafruimte per kelder aangenomen. Niet alle dubbele kelders zijn immers volledig bezet. Beschouwd over een lange omlooperperiode zou met een optimale bezetting van 90 % mogen gerekend worden.⁷

Indien enkele kelders aangeboden worden dient een hogere ruimtebehoefte in rekening gebracht. Verwacht wordt dat de de vraag naar enkele kelders zal toenemen.⁸

⁶ Bij een toenemend aandeel crematie is enerzijds stijging mogelijk van asverstrooiing en bijzetting op de begraafplaats van het crematorium. Anderzijds kunnen aantrekkelijker mogelijkheden voor asbestemming te NAZARETH (urnengravingen, columbarium en asverstrooiing in een parkaanleg) ook resulteren in een toename van asbestemming te NAZARETH.

⁷ Vergelijk SCHIPPER, 1975.

⁸ In gemeenten waar enkele kelders aangeboden worden blijkt hiervoor sterke belangstelling te bestaan (b.v. van alleenwonenden en ouders met één ongehuwd kind).

1.5. OMLOOPTIJDEN

De omlooptijd is de tijd tussen de uitgifte van een graf en de ruiming.

Op basis van de verstrekte beheersinformatie van de bestaande begraafplaatsen en het geldende reglement (GR van 7 mei 1984) worden volgende gemiddelde omlooptijden bij de berekeningen aangehouden:

- keldergraven: 60 jaar⁹;
- zandgraven (niet geconcedeerd): 20 jaar¹⁰.

1.6. OVERIGE ELEMENTEN

Een deel van de teraardebestellingen zal nog kunnen begraven of bijgezet worden na ruiming op de bestaande begraafplaatsen. Kwantificering hiervan is afhankelijk van nog te nemen opties terzake. Daarom wordt bij de raming van de ruimtebehoefte voor de nieuwe parkbegraafplaats hiermee geen rekening gehouden (reserve, zie hierna).

Indien het gemeentebestuur na verloop van tijd de oude begraafplaatsen wenst herin te richten of er niet langer te begraven moet rekening gehouden worden met eventuele overbrengingen. Overbrengingen kunnen betrekking hebben op individuele graven en op gezamenlijke stoffelijke resten. Aantallen zullen o.m. afhangen van de aard en omvang van de herinrichtingswerken, de tijd, de door de gemeenteraad te bepalen voorwaarden inzake overbrenging en de wensen van nabestaanden.

Gelet op de bij de planning van een begraafplaats te hanteren tijdshorizonten, onzekerheden en aannamen is voldoende reserve te voorzien , b.v. te behoefte van rotatie, onvoorziene demografische of andere ontwikkelingen, wijzigende gewoonten en reglementeringen en zelfs calamiteiten. Daarom wordt in de navolgende becijfering geen rekening gehouden met na ruiming van graven vrijkomende capaciteit op de oude begraafplaatsen en wordt een minimale reserve van 5 maal de geraamde jaarlijkse behoefte verrekend.

1.7. BRUTO RUIMTE PER GRAF

Een nieuwe begraafplaats dient ruimte te omvatten voor:

- toegangszone met opstellingsmogelijkheid voor lijkwagen en enkele volgwagens,
- parkeeraccommodatie,
- ceremonieruimte,
- dienstgebouw(en),
- dienstweg en paden,
- dienstruimte voor stapeling en onderhoud (materieel en materiaal),
- grafvelden,
- columbarium,

⁹ Concessie van 30 jaar met bijzetting en 2 verlengingen van 10 jaar.

¹⁰ Deze omlooptijd is conform het advies van de gezondheidsinspectie van 8.2.1994, waarin gesteld wordt dat de lichamen minimum 15 jaar moeten begraven blijven (zie bijlagen).

- asverstrooiing,
- ossuarium,
- ruimte voor stoffelijke resten van oude begraafplaatsen bij ontruiming,
- beplantingen.

Voor de benodigde ruimte in een eenvoudige opzet dient minimaal uitgegaan van een bruto rekenoppervlakte van 8 à 10 m² per graf¹¹.

Bij inrichting van de begraafplaats als parkbegräafplaats met een open en groen karakter, o.m. door beplantingsstroken van enige omvang rondom en tussen de verschillende grafvelden, zal de benodigde bruto rekenoppervlakte per graf aanzienlijk hoger liggen dan 10 m² per graf. Dan mag gerekend worden met bruto ca. 15 m² per graf¹².

Op menige parkbegräafplaats is de bruto oppervlakte per graf merklijk groter dan 15 m².

Daarenboven vergen ook een groot aandeel keldergraven, parkeeraccomodatie en te verwachten, toenemende mechanisering van het begraafplaatsbeheer (o.m. machinaal delven van graven) een niet te krappe opzet.

1.8. RAMING VAN DE TERREINBEHOEFTE

Op basis van het jaarlijks gemiddeld aantal teraardebestellingen wordt het benodigde aantal graven geraamd, dat vermenigvuldigd met de bruto ruimte per graf de terreinbehoefte oplevert.

Voor de raming van het aantal graven worden twee variante scenario's doorberekend:

- scenario A sluit ongeveer aan bij de actuele situatie, wat meer keldergraven en iets minder zandgraven;
- scenario B houdt rekening met meer crematies met asbestemming te NAZARETH, meer keldergraven en minder zandgraven.

Minder keldergraven en meer zandgraven geeft geen aanleiding tot grotere ruimtebehoefte.

Tabel 7: Terreinbehoefte centrale parkbegräafplaats

		A	B
1. Teraardebestellingen	jaarlijks	110	110
2. Crematies	jaarlijks		
met asbestemming	in %	15	20
te NAZARETH	in a.c.	17	22
3. Graven	jaarlijks		
	keldergrafruimten		
	in %	40	50
	in a.c.	44	55
	keldergraven in a.c. bij 90 % bezetting :	25	31

¹¹ Ervaringsregel en literatuur , zie DE BLOK, 1975; SCHIPPER, 1975; GUYT, 1987 en ZAALBERG,1995.

¹² Ervaringsregel en literatuur , zie SCHIPPER,1975.

	zandgraven:		
	in %	45	30
	in a.c.	50	33
	jaarlijks totaal in a.c.:	75	64
	over planperiode van 60 jr.		
	keldergraven:	1500	1860
	zandgraven:	1000	660
	overbrengingen: aaname	200	200
	minimale reserve 5 jaar:	375	320
	totaal:	3075	3040
4. Terreinbehoefte in ha:	bruto ruimte per graf		
	10 m2 / graf	3,1	3,0
	12,5 m2 / graf	3,8	3,8
	15 m2 / graf	4,6	4,6

Besluit:

Afhankelijk van de ruimte voor begeleidend groen kan de totale terreinbehoefte begroot worden op minimaal 3,0 à 4,6 ha.

2. LOCALISERING VAN EEN NIEUWE BEGRAAFPLAATS

2.1. CRITERIA EN RANDVOORWAARDEN

Belangrijke criteria voor de localisering van een nieuwe begraafplaats zijn:

- de geschiktheid van de bodem,
- de ligging ten opzichte van de bewoning,
- de bereikbaarheid, o.m. per openbaar vervoer,
- de ligging ten opzichte van drukke verkeerswegen, spoorwegen en recreatieve infrastructuur.

Randvoorwaarden :

- de wettelijke voorschriften,
- de geldende en in voorbereiding zijnde ruimtelijke plannen,
- de mogelijkheden tot grondverwerving.

2.1.1. De geschiktheid van de bodem

Grondsoort en grondwaterstand zijn voor de geschiktheid van een terrein als begraafplaats bijzonder belangrijk. In volle grond moet immers begraven worden op een diepte van 150 cm¹³. Een goede lijkenvertering zal slechts mogelijk zijn bij toetreding van voldoende

¹³ Art. 17 van de wet van 20.7.1971 op de begraafplaatsen.

zuurstof. Daarom zijn een zandige textuur en een lage grondwaterstand noodzakelijk. Uitgedrukt in het bodemclassificatiesysteem van het Centrum voor Bodemkartering betekent dit voor de textuur de textuurklasse Z (zand) over een voldoende diepte en voor de natuurlijke draineringsklasse klasse a of b (zeer droog of droog).

Indien deze omstandigheden niet van nature aanwezig zijn moet opgehoogd worden met geschikt zand en dient gedraineerd te worden, waarbij het drainwater van de grafvelden zo veel mogelijk moet afgevoerd worden via de riolering naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie (zie GUYT,1987; BRINKMANN,1988; RONKEN,1996).

2.1.2. Ligging ten opzichte van de bewoning

Een begraafplaats is meer dan een plek om overledenen ter aarde te bestellen. Het is een plek van rituelen, van verdriet, van bezinning en gedenken van mensen. Een cultuuroord dus, dat voor een lange periode wordt aangelegd en verbonden is met de mensen en de samenleving. Daarom verdient een begraafplaats (opnieuw) een centrale plek in de gemeente in plaats van ergens in een restgebied afgezonderd te worden. Een centrale ligging ten opzichte van de bewoning in een gemeente kan aan een nieuwe begraafplaats een waardige sociaal-culturele plaats geven (zie ook o.m. VANDROMME, 1993 en EGBERS, 1995).

Een centrale ligging heeft ook grote voordelen inzake bereikbaarheid (zie hierna) en geen van de kernen is sterk bevoordeeld of benadeeld ten opzichte van de andere.

2.1.3. Bereikbaarheid

Hoewel Vlamingen niet algemeen bekend staan om hun frequent bezoek aan de laatste rustplaats van overledenen moet een begraafplaats vlot bereikbaar zijn.

Daar vooral ouderen regelmatig personen in hun nabije omgeving zien wegvallen zal specifiek gelet worden op de bereikbaarheid voor deze bevolkingsgroep. In het bijzonder zal gelet worden op de bereikbaarheid per fiets en per openbaar vervoer vanuit de verschillende woonkernen.

2.1.4. Ligging ten opzichte van drukke verkeerswegen, spoorwegen,bedrijventerreinen en recreatieve infrastructuur

Op een begraafplaats is rust gewenst. Daarom zal ten opzichte van drukke verkeerswegen¹⁴, spoorwegen, bedrijven(terreinen), sportvelden en andere equipementen, die aanleiding kunnen geven tot storende geluidsoverlast, zo mogelijk voldoende afstand gerespecteerd worden.

2.1.5. Wettelijke voorschriften en ruimtelijke plannen

Artikel 2 van de wet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging stelt dat de ligging van de begraafplaats wordt aangegeven in het plan van aanleg. Is er geen plan van aanleg waarin

¹⁴ Vergelijk de huidige situatie van de begraafplaats van Eke langs de N60.

de ligging van de begraafplaats is aangegeven, dan wordt de desbetreffende gemeenteraadsbeslissing voorafgegaan door het advies van de provinciale gezondheidsinspectie en wordt zij vastgesteld op eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar, bedoeld in de wet op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw.

In het gewestplan is geen zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen beschikbaar voor een nieuwe centrale begraafplaats¹⁵.

Vigerende gemeentelijke plannen voorzien evenmin een zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen bruikbaar voor een nieuwe centrale begraafplaats.

Het APA van Nazareth, (1e wijziging) goedgekeurd bij KB van 28.2.1962, dus daterend van vòòr het gewestplan, voorzag enkel de bestaande begraafplaats rond de kerk. Dit APA werd bij KB van 16 mei 1969 in herziening gesteld maar hieraan werd geen verder gevolg gegeven. Volgens een brief van AROL van 26.11.1986 is het bij KB van 28.2.1962 goedgekeurde plan nog steeds geldig, voor zover de bepalingen ervan niet strijdig zijn met deze van het gewestplan.

Nu kan een begraafplaats aanzien worden als een openbare nutsvoorziening die hoort bij het wonen (zie 2.1.2) en dus bij woongebied. Historisch is dit onmiskenbaar zo en talrijke weinig omvangrijke begraafplaatsen zijn in de gewestplannen niet afzonderlijk gezoneerd maar gesitueerd in woongebieden zonder dat dit aanleiding geeft tot conflicten. Vele andere begraafplaatsen zijn, indien toch afzonderlijk gezoneerd, volledig door woongebieden omsloten. Een begraafplaats, a fortiori een parkbegraving, kan dus in beginsel verenigbaar geacht worden met de bestemming woongebied en woonuitbreidingsgebied in het gewestplan¹⁶.

De situering van een nieuwe centrale begraafplaats zal moeten passen in de gewenste ruimtelijke structuur van het ruimtelijk structuurplan NAZARETH.

De beschikbare nota's van de reeds uitgevoerde studies ter voorbereiding van het ruimtelijk structuurplan NAZARETH doen geen uitspraak over een nieuwe begraafplaats, noch over de noodzaak noch over de localisering ervan .

De localisering van een nieuwe begraafplaats wordt getoetst aan de gewenste ruimtelijke structuur, voorgesteld in de voorbereidende studie voor het structuurplan NAZARETH¹⁷ (zie kaart 02).

2.1.6. De mogelijkheden tot grondverwerving

Indien de benodigde terreinoppervlakte relatief eenvoudig en op korte termijn verworven kan worden biedt dit heel wat voordelen tegenover een moeizame en complexe onteigening.

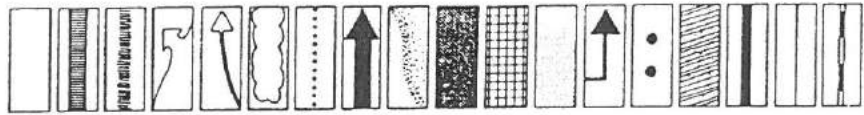
¹⁵ Het zuidelijk gedeelte van de zone voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen te Eke dat nog vrij is, blijkt onvoldoende groot, niet centraal en gelegen langs de N60.

¹⁶ Er zal wel nog moeten nagegaan worden of de begraafplaats verenigbaar is met de onmiddellijke omgeving.

Vgl. arresten RVS nr. 47.229 en nr. 44.075 (over de toelaatbaarheid van een gemeentelijk containerpark in woonuitbreidingsgebied).

¹⁷ Kaart 18, Gewenste ruimtelijke structuur, in het werkdokument "Eindrapport structuurplan Nazareth, voorlopige versie" (STUDIEGROEP OMGEVING, 1993).

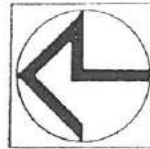
legende

opdrachtgever : gemeente nazareth
opdrachthouder : studiegroep omgeving

september 1993

kaartnr. R176-00-k61

0 500 1000

2.2. VERGELIJKING VAN MOGELIJKE LOCATIES

Aangezien

- er in het gewestplan geen vrije gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen van voldoende grootte beschikbaar zijn ,
- een begraafplaats om evidente redenen niet thuis hoort in industriegebieden en recreatiegebieden,
- een begraafplaats evenmin thuis hoort in agrarische gebieden, bosgebieden en groengebieden, daar verbonden aan het wonen van de mens,
- een begraafplaats een openbare nutsvoorziening is die hoort bij het wonen (zie 2.1.2),
- een begraafplaats in beginsel verenigbaar kan geacht worden met de bestemming woongebied en woonuitbreidingsgebied (zie 2.1.5),

werden binnen de woon- en woonuitbreidingsgebieden van het gewestplan de nog niet bebouwde of verkavelde locaties van voldoende grootte gezeefd met het oog op een vergelijkend onderzoek.

Kaart 03 geeft een globaal overzicht van 15 theoretisch mogelijke locaties. De kaarten 04, 05 en 06 geven een meer gedetailleerd beeld. De aangeduide perimeters zijn benaderend en gebaseerd op het bestaande bodemgebruik, afleesbaar uit beschikbare recente topografische kaarten en luchtfoto, geactualiseerd door aanvullend, verkennend veldwerk.

Per mogelijke locatie is nagegaan in hoeverre zij beantwoordt aan de onder 2.1. opgesomde criteria en randvoorwaarden.

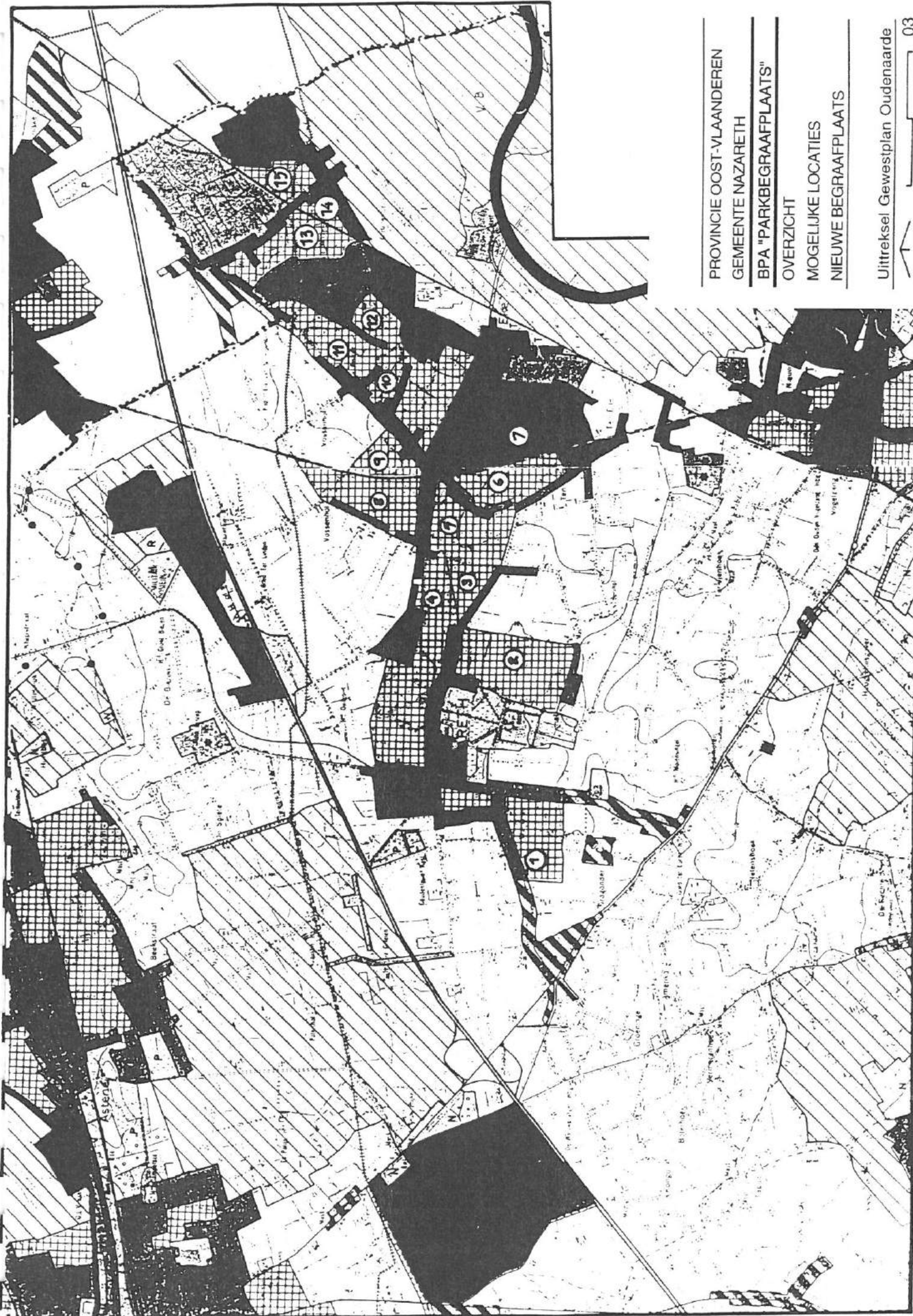
Een bespreking per locatie volgt hierna. De nummering stemt overeen met de nummering op de kaarten 03 t.e.m. 06.

1. Warandestraat - Axeldreef

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: c en d
- ligging ten opzichte van de bewoning: excentrisch
- bereikbaarheid:
 - ongunstig voor inwoners uit Eke
 - geen buslijn langs locatie
- rustversturende elementen in omgeving: -
- bestemming in plannen van aanleg:
 - woonuitbreidingsgebied in het gewestplan
 - landbouwzone in het APA Nazareth
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - rechtstreeks palend aan agrarisch gebied
 - ondergrondse transportleidingen in westrand .

2. Drapstraat - Leegzakstraat

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk d
- ligging ten opzichte van de bewoning: centraal langs as Eke - Nazareth
- bereikbaarheid:
 - globaal gunstig
 - buslijn langs Drapstraat
- rustversturende elementen in omgeving: sporthal voor noordelijk deel van gebied
- bestemming in plannen van aanleg:
 - gewestplan: woonuitbreidingsgebied

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN

GEMEENTE NAZARETH

BPA "PARKBEGRAAFPLAATS"

OVERZICHT

MOGELIJKE LOCATIES

NIEUWE BEGRAAFPLAATS

Uittreksel Gewestplan Oudenaarde

legende

bodembestemming gewestplan

	woonuitbreidingsgebied
	woongebied
	woongebied met
landelijk karakter
	gebied voor
verblijfrecreatie
	parkgebied

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN
GEMEENTE NAZARETH
BPA "PARKBEGRAAFPLAATS"

MOGELIJKE LOCATIES
NIEUWE BEGRAAFPLAATS

Ondergr. Studiegroep Omgeving
Gewestplan Oudenaarde

 1/12.500 04

- APA Nazareth: deels woonzone met gemiddelde dichtheid, deels landbouwzone
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - groot woonuitbreidingsgebied
 - in de voorbereidende studie voor het gemeentelijk structuurplan gedeeltelijk voorgesteld voor verdere verdichting op de centrale as
 - rechtstreeks palend aan agrarisch gebied.

3. Drapstraat - Groendreef

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: d
- ligging ten opzichte van de bewoning: centraal op as Eke - Nazareth
- bereikbaarheid:
 - globaal gunstig
 - buslijn langs Drapstraat
- rustversturende elementen in omgeving: horeca
- bestemming in plannen van aanleg:
 - gewestplan : woonuitbreidingsgebied
 - APA Nazareth : woonzone met gemiddelde dichtheid
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - ondergrondse transportleiding
 - gronden van sociale huisvestingsmaatschappij Volkshaard.

4. Drapstraat - Groenstraat

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: d
- ligging ten opzichte van de bewoning: centraal langs as Eke - Nazareth
- bereikbaarheid: gunstig
 - globaal gunstig
 - buslijn langs Drapstraat
- rustversturende elementen in omgeving: sportterrein en horeca
- bestemming in plannen van aanleg:
 - gewestplan : woonuitbreidingsgebied
 - APA Nazareth : woonzone met gemiddelde dichtheid
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - in voorbereidende studie voor gemeentelijk structuurplan voorgesteld voor verdere verdichting op de centrale as.

5. Oudenaardseheerweg - Ten Edestraat

- bodem:
 - textuur : hoofdzakelijk zand (deel lemig zand)
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk d
- ligging ten opzichte van de bewoning: centraal langs as Eke - Nazareth
- bereikbaarheid: gunstig
 - globaal gunstig
 - buslijn langs Drapstraat
- rustversturende elementen in omgeving: -
- bestemming in plannen van aanleg:
 - gewestplan : woonuitbreidingsgebied
 - APA Nazareth : woonzone met gemiddelde dichtheid
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - in voorbereidende studie voor gemeentelijk structuurplan voorgesteld voor verdere verdichting op de centrale as.

legende

bodembestemming gewestplan

	woonuitbreidingsgebied
	woongebied
	woongebied met landelijk karakter
	gebied voor verblijfsrecreatie
	parkgebied

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN
GEMEENTE NAZARETH
BPA "PARKBEGRAAFPLAATS"

MOGELIJKE LOCATIES
NIEUWE BEGRAAFPLAATS

Ondergr. Studiegroep Omgeving
Gewestplan Oudenaarde

 1/12.500 05

6. Ten Edestraat

- bodem:
 - textuur : hoofdzakelijk zand (deel lemig zand)
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk d
- ligging ten opzichte van de bewoning: centraal langs as Eke - Nazareth
- bereikbaarheid:
 - globaal gunstig maar geen buslijn langs locatie
- rustverstorende elementen in omgeving: spoorweg
- bestemming in plannen van aanleg: woonuitbreidingsgebied in gewestplan
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - in voorbereidende studie voor gemeentelijk structuurplan gedeeltelijk voorgesteld voor verdere verdichting op de centrale as.

7. Biesten

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: c en d
- ligging ten opzichte van de bewoning: excentrisch voor inwoners van Nazareth
- bereikbaarheid:
 - globaal minder gunstig
 - geen buslijn
- rustverstorende elementen in omgeving: spoorweg
- bestemming in plannen van aanleg:
 - gewestplan: woongebied
 - BPA "De Biesten": woongebied vlgs. art.17 WOROS (KB van 22.10.1973)
- overige beperkende elementen of opportuniteiten: - .

8. Oudenaardseheerweg - Roombaardstraat

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk d
- ligging ten opzichte van de bewoning: centraal langs as Eke - Nazareth
- bereikbaarheid:
 - gunstig indien toegang vanaf Roombaardstraat, dan nabij station en bushalte
- rustverstorende elementen in omgeving: spoorweg
- bestemming in plannen van aanleg:
 - gewestplan : woonuitbreidingsgebied
 - APA Nazareth : woonzone met gemiddelde dichtheid
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - in voorbereidende studie voor gemeentelijk structuurplan gedeeltelijk voorgesteld voor verdere verdichting op de centrale as.

9. Vossenholstraat

- bodem:
 - textuur : zand en lemig zand
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk c voor de zandgronden en d voor de lemig zandgronden
- ligging ten opzichte van de bewoning: centraal langs as Eke - Nazareth
- bereikbaarheid:
 - minder gunstig
 - geen buslijn langs locatie
- rustverstorende elementen in omgeving: spoorweg
- bestemming in plannen van aanleg:
 - gewestplan : woonuitbreidingsgebied
 - APA Nazareth : nijverheidszone (strijdig met gewestplan)
- overige beperkende elementen of opportuniteiten: - .

legende

bodembestemming gewestplan

	woonuitbreidingsgebied
	woongebied
	woongebied met landelijk karakter
	gebied voor verblijfrecreatie
	bufferzone

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN
GEMEENTE NAZARETH
BPA "PARKBEGRAAFPLAATS"

MOGELIJKE LOCATIES
NIEUWE BEGRAAFPLAATS

Ondergr. Studiegroep Omgeving
Gewestplan Oudenaarde

 1/12.500 06

10. Plaanstraat - Zagmanstraat

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: b en c
- ligging ten opzichte van de bewoning: excentrisch voor inwoners van Nazareth
- bereikbaarheid: ongunstig
- rustversturende elementen in omgeving: -
- bestemming in plannen van aanleg: woonuitbreidingsgebied in gewestplan
- overige beperkende elementen of opportuniteiten: grootte zeer beperkt .

11. Bosstraat - Nederbosstraat

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk c
- ligging ten opzichte van de bewoning: excentrisch voor inwoners van Nazareth
- bereikbaarheid: ongunstig
- rustversturende elementen in omgeving: recreatiegebied
- bestemming in plannen van aanleg: woonuitbreidingsgebied in gewestplan
- overige beperkende elementen of opportuniteiten: -.

12. Nederbosstraat - Steenweg

- bodem:
 - textuur : hoofdzakelijk zand
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk c
- ligging ten opzichte van de bewoning: excentrisch voor inwoners van Nazareth
- bereikbaarheid: minder gunstig, geen buslijn langs locatie
- rustversturende elementen in omgeving: recreatiegebied
- bestemming in plannen van aanleg: woonuitbreidingsgebied in gewestplan
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - nabije grote, recreatieve waterplas in recreatiegebied.

13. Weefstraat

- bodem:
 - textuur : zand en lemig zand
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk c voor de zandgronden
d voor lemig zand
- ligging ten opzichte van de bewoning: zeer excentrisch
- bereikbaarheid: minder gunstig
- rustversturende elementen in omgeving: N60, recreatiegebied, bedrijventerrein
- bestemming in plannen van aanleg: woonuitbreidingsgebied in gewestplan
- overige beperkende elementen of opportuniteiten:
 - ondergrondse transportleiding
 - nabije grote, recreatieve waterplas in recreatiegebied.

14. Landuit A (Steenweg - Sint-Annastraat)

- bodem:
 - textuur : zand en lemig zand
 - natuurlijke draineringsklasse: c voor de zandgronden
d voor lemig zand
- ligging ten opzichte van de bewoning: zeer excentrisch
- bereikbaarheid: ongunstig, ondanks buslijn
- rustversturende elementen in omgeving: N60
- bestemming in plannen van aanleg: woonuitbreidingsgebied in gewestplan
- overige beperkende elementen of opportuniteiten: beperkte oppervlakte.

15. Landuit B (Sint-Annastraat - Eedstraat)

- bodem:
 - textuur : zand
 - natuurlijke draineringsklasse: hoofdzakelijk d
- ligging ten opzichte van de bewoning: zeer excentrisch
- bereikbaarheid: ongunstig, ondanks buslijn
- rustverstorende elementen in omgeving: N60 + bedrijventerrein
- bestemming in plannen van aanleg: woonuitbreidingsgebied in gewestplan
- overige beperkende elementen of opportuniteiten: ondergrondse transportleiding .

Onderlinge vergelijking van de theoretisch mogelijke locaties laat toe de meest gunstige te selecteren.

Tabel 8 : Onderlinge vergelijking van de theoretisch mogelijke locaties

LOCATIE	BODEM		LIGGING	BEREIKB.	RUST	BESTEM			OVERIG
	textuur	drain.kl.				gewest	apa	bpa	
1	+	-	-	-	+	WU	L		
2	+	-	+	+	+/-	WU	W+L		
3	+	-	+	+	+/-	WU	W		verwerving
4	+	-	+	+	-	WU	W	W	
5	+/-	-	+	+	+	WU	W		
6	+/-	-	+	+	-	WU	..		
7	+	-	-	-	-	W	..		
8	+	-	+	+/-	-	WU	W		
9	-	-	+	+/-	-	WU	..		
10	+	+/-	-	-	+	WU	..		
11	+	+/-	-	-	-	WU	..		
12	+	+/-	-	+/-	-	WU	..		
13	-	-	-	-	-	WU	..		
14	-	-	-	-	-	WU	..		
15	+	-	-	-	-	WU	..		

Zoals blijkt uit bovenstaande samenvattende tabel scoort locatie nr. 3 Drapstraat - Groendreef slechts negatief op één punt, nl. de natuurlijke draineringsklasse van de bodem. Alle andere locaties scoren niet beter.

2.3. NADER ONDERZOEK VAN HET GEBIED DRAPSTRAAT - GROENDREEF

2.3.1. Geschiktheid van de bodem

Het grootste deel van het gebied bestaat uit Zdg-gronden zonder klei-, kleizand- of veensubstraat. De textuurklasse van de bovenlaag is dus Z (zand), goed geschikt maar de natuurlijke drainering in klasse d (matig nat) is onvoldoende.

Door het gemeentebestuur van NAZARETH werd in 1993 aan de Bodemkundige Dienst van België een onderzoek gevraagd naar geschikte gronden voor de aanleg van een nieuwe begraafplaats. Enerzijds gebeurde een verkenning aan de hand van de

bodemkaarten, anderzijds werd de geschiktheid van terreinen onderzocht door verder onderzoek ter plaatse en in het laboratorium.

Het detailonderzoek in het gebied Drapstraat - Groendreef van profielputten, aangevuld met handboringen bevestigt de conclusie uit het onderzoek van de bodemkaart: de textuur is over de ganse diepte van de profielputten goed doordringbaar zand maar periodiek te nat.

Drainage en ophoging met 80 à 100 cm geschikt materiaal kan volgens de Bodemkundige Dienst van België een verantwoorde oplossing bieden.¹⁸

Dit advies wordt bijgetreden in het advies van de gezondheidsinspecteur van de Administratie Gezondheidszorg dd. 8.2.1994 (zie bijlagen).

Aansluiting van een gecontroleerde drainage van de grafvelden op de riolering is mogelijk langs de Drapstraat. Via de riolering langs de Drapstraat zal het drainwater afgevoerd kunnen worden naar het RWZI Eke.

In verband met de aansluiting van drainage op de riolering werd aan AMINAL, afdeling Milieuvergunningen advies gevraagd. Het antwoord is gevoegd als bijlage bij deze toelichting.

Uit Nederlands onderzoek kan geconcludeerd worden dat het drainwater van de grafvelden zo veel mogelijk moet afgevoerd worden via de riolering naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie (zie BRINKMANN e.a. 1988; RONKEN, 1996).

2.3.2. Ligging ten opzichte van de bewoning

Het gebied ligt centraal tussen beide kernen op de as Nazareth - Eke .

2.3.3. Bereikbaarheid

Een centrale locatie op de as Eke-Nazareth, langs gewestweg N452 voldoet aan de gestelde bereikbaarheidseisen:

- per fiets en auto : centrale ligging op een kruispunt van wegen, 1300 m van Nazareth-Dorp en 1900 m van Eke-Kerkplein, bereikbaar via wegen en dreven in alle richtingen. De gewestweg N452 is voorzien van een fietspad, ter hoogte van het plangebied van de rijweg gescheiden door een parkeerstrook.
- per openbaar vervoer: NMBS-station op de lijn Gent-Oudenaarde-Ronse op 850 m, streekbuslijn 255 (Deinze-Nazareth-Eke) en 256 (Oudenaarde - Gent - Sint-Pieters) langs de N452 (Drapstraat) met 2 bestaande haltes aan de westelijke en oostelijke hoeken van het plangebied. De lijnvoering van de lijnen 255 en 256 maakt dat de betrokken locatie per bus goed bereikbaar is vanuit o.m. Nazareth-Dorp, Eke-Dorp, station Eke-Nazareth en Landuit.

2.3.4. Rust

In de onmiddellijke omgeving zijn er geen elementen zoals vermeld onder 2.1.4. die aanleiding geven tot hinderlijke geluidsoverlast op momenten van plechtigheden of begraafplaatsbezoek. Sinds kort is er wel een horecazaak aan de overzijde van de Drapstraat.

¹⁸ In de brief van de Bodemkundige Dienst van België aan de gemeente Nazareth van 6.1.1994 wordt ook gesteld " Op dit ogenblik is een drainage van kerkhofgrond echter niet toegelaten."

Bedoeld wordt enkel dat door gezondheidsinspecties landbouwdrainage met lozing op oppervlaktewater niet toegelaten wordt. (telefonische verduidelijking van de heer H. Boon).

2.3.5. Ruimtelijke plannen

Het gewestplan voorziet de bestemming woonuitbreidingsgebied.

Het oudere APA Nazareth (1e wijziging, KB van 28.2.1962) bepaalt “woonzone met gemiddelde dichtheid”.

De bestemming woonuitbreidingsgebied in het gewestplan vereist onderzoek van de woningbehoeften. Voor de woningbehoeftestudie wordt verwezen naar de sectorstudie Huisvesting in het kader van het ruimtelijk structuurplan NAZARETH, dat recent heropgenomen werd. Uit de werkdocumenten mag geconcludeerd worden dat er geen noodzaak is om het gehele woonuitbreidingsgebied Drapstraat - Groendreef - Oudenaardseheerweg voor woondoeleinden sensu stricto te blijven reserveren. Een deel van dit woonuitbreidingsgebied kan dus als begraafplaats bestemd worden.

Zoals eerder vermeld kan een begraafplaats aanzien worden als een openbare nutsvoorziening die hoort bij het wonen (zie 2.1.2.) en verenigbaar is met de bestemming woonuitbreidingsgebied in het gewestplan (zie 2.1.5.) .

Een parkbegraafplaats wordt ook verenigbaar geacht met de betrokken onmiddellijke omgeving. De onmiddellijke omgeving is immers bestemd als woonuitbreidingsgebied en woongebied. De omgevende woongebieden zullen voor de parkbegraafplaats geen hinder vormen. Omgekeerd is een parkbegraafplaats op generlei wijze hinderlijk voor de omgevende woongebieden daar geen geluidshinder, geen risico van gevaar en schade , geen stankhinder en geen visuele hinder mits een schermbeplanting voorzien wordt . Bestaande parkbegraafplaatsen tonen dit duidelijk aan (zie ook RONKEN, 1996).

Een (park)begraafplaats kan daarenboven een belangrijke functie vervullen als groene ruimte in het woongebied. Bekende voorbeelden zijn Utrecht en Almere (zie VAN DER WAARDE, 1993 en VISSERS e.a.1995).

De ordening van het plangebied door middel van een BPA waarin een deel van het woonuitbreidingsgebied de bestemming parkbegraafplaats krijgt kan dus als een detaillering van de gewestplanbestemming beschouwd worden.

De beschikbare nota's van de reeds uitgevoerde studies ter voorbereiding van het ruimtelijk structuurplan NAZARETH doen geen uitspraak over een nieuwe centrale begraafplaats.

De situering van de nieuwe centrale parkbegraafplaats binnen het gebied Drapstraat - Groendreef past in de gewenste ruimtelijke structuur zoals voorgesteld in de voorbereidende studie voor het structuurplan NAZARETH en kan in belangrijke mate tegemoet komen aan het ruimtelijk ontwikkelingsconcept voor de centrale as Nazareth-Eke en aan de twee standpunten nopens de zgn. driehoek, waarvan melding gemaakt werd ¹⁹:

- Voorstel 1: ” het inplanen van een actieve, publieksaantrekkende functie (openbaar park, recreatiegebied,...). In functie hiervan kan een beperkte vorm van bebouwing worden toegelaten. Hierdoor kan immers een bestemming worden gegeven aan dit gebied, teneinde het ‘groene’ karakter van dit terrein zoveel mogelijk te vrijwaren.”
- Voorstel 2: “ Er kan geopteerd worden voor een gedeeltelijke bebouwing, rekening houdend met twee randvoorwaarden:

¹⁹ STUDIEGROEP OMGEVING, 1993, p.94.

- de verkeerssituatie langs de centrale as Drapstraat, Roombaardstraat, Stationsstraat en de nabijheid van de sporthal, de school en de handelszaken;
- de landschappelijke concepten die in de nota worden voorgesteld.”

2.3.6. De mogelijkheden tot grondverwerving

De benodigde terreinoppervlakte kan binnen het gebied Drapstraat - Groendreef relatief eenvoudig verworven worden daar het gebied voldoende uitgestrekt is en een groot deel in één aaneengesloten blok (ca. 5,87 ha) eigendom is van de sociale bouwmaatschappij Volkshaard.

Betrokken gronden van de huisvestingsmaatschappij, indertijd aangekocht om op die plaats een omvangrijk sociaal huisvestingsproject te realiseren, zouden kunnen geruild worden tegen gemeentegronden in de kernen van Eke en Nazareth. Aldus zou de gemeente over een gunstig gelegen terrein voor een nieuwe begraafplaats kunnen beschikken en zouden in de kernen kernversterkende sociale woningbouwprojecten kunnen gerealiseerd worden door de betrokken huisvestingsmaatschappij.

Bij de grondruil kunnen volgende terreinen betrokken worden :

- a. te Nazareth: deel van de gronden achter het gemeentehuis met een oppervlakte van ca. 1,2 ha (BPA Dorp);
- b. te Eke: nabij het marktplaats, aansluitend bij het privé project op het terrein van de voormalige brouwerij op de hoek van Steenweg en Stationsstraat, opp. ca. 0,2 ha.

2.4. BESLUIT

Het gebied Drapstraat - Groendreef kan na vergelijking met 14 andere mogelijke locaties geschikt geacht worden voor de inplanting van een nieuwe parkbegrafplaats, gelet op:

- de textuurklasse van de grond,
- een mogelijke verantwoorde oplossing voor de ontwatering door drainage en ophoging,
- de centrale ligging op de centrale as Nazareth-Eke,
- de rustige omgeving op momenten van plechtigheden of begraafplaatsbezoek,
- de goede bereikbaarheid zowel per fiets, per auto als per openbaar vervoer,
- de bestemming als woonuitbreidingsgebied in het gewestplan,
- de gewenste ruimtelijke structuur zoals voorgesteld in de voorlopige nota's ter voorbereiding van het structuurplan Nazareth,
- het ruimtelijk ontwikkelingsconcept voor de centrale as Nazareth-Eke zoals voorgesteld in de voorlopige nota's ter voorbereiding van het structuurplan Nazareth,
- de mogelijkheid tot vlotte verwerving van de benodigde terreinoppervlakte met kernversterkende grondruil.

3. HET ONTWERP-BPA

3.1. BEGRENZING

Op basis van de conclusie in 2.4. worden binnen het gebied Drapstraat - Groendreef een deel van de gronden langs de Drapstraat van de sociale huisvestingsmaatschappij Volkshaard voorgesteld als parkbegraaftplaats.

Motieven :

- De betrokken gronden palen aan de Drapstraat over de volledige lengte tussen het kruispunt Drapstraat - Groendreef en de Biestenbeek.
- Vooral de gronden langs de Drapstraat bieden de mogelijkheid op de as Nazareth - Eke de volledige straatwand tussen Groendreef en Biestenbeek "groen" en "open" te houden en aldus te vermijden dat Nazareth en Eke volledig aan elkaar groeien (vgl. de overzijde van de Drapstraat).
- De ligging langs de Drapstraat over de volledige lengte tussen Groendreef en Biestenbeek biedt een prominente centrale plek met uitstekende ruimtelijke beleving.
- De beperking tot de gronden van de sociale huisvestingsmaatschappij Volkshaard laat verwerving met kernversterkende ruil toe (zie 2.3.6).
- De resterende gronden van het woonuitbreidingsgebied laten zich op passende wijze verder ordenen (zie toelichtingsplan omgeving).

Het afgebakende gebied stemt overeen met de berekende intermediaire ruimtebehoefte en betreft een grafisch berekende oppervlakte van ca. 3,8 ha.

Voor de goede afwerking van de hoek Drapstraat-Groendreef wordt voorgesteld een smalle, spievormige strook ingeklemd tussen de zone voor parkbegraaftplaats en de Groendreef te bestemmen als openbaar groen en op te nemen in het BPA. Een lengte langs de Groendreef van ca. 60 m laat toe betrokken hoek op een ruimtelijk betekenisvolle en tweezijdig functionele wijze af te werken op een wijze aansluitend bij de inrichting van de begraaftplaats.

Het bijzonder plan van aanleg wordt beperkt tot het gebied voorzien voor de aanleg van een parkbegraaftplaats en de aanpalende strook openbaar groen op de kruising Drapstraat - Groendreef, ingevolge de brief van AROHM, Afdeling Ruimtelijke Planning van 19 februari 1997.

Uitbreiding van het plan met voetgangersverbindingen naar de Groendreef en vooral naar een in de toekomst te ontwerpen woonstraat ten oosten van de gronden bestemd als parkbegraaftplaats wordt bezwaarlijk geacht wegens de onzekerheid over de ordening van het omgevende gebied in tijd en ruimte, daar aansnijden van het omgevende woonuitbreidingsgebied voor woondoeleinden nog niet aan de orde is.

3.2. BESTAANDE TOESTAND

De kaart bestaande toestand geeft voor het plangebied de relevante elementen van de bestaande toestand.

Het APA van Nazareth ,1e wijziging goedgekeurd bij KB van 28.02.1962, in herziening gesteld bij KB van 16.5.1969 is achterhaald door het gewestplan, vastgesteld bij KB van 24.02.1977 maar wordt volledigheidshalve vermeld.

3.3. BESTEMMINGSPLAN

Het bestemmingsplan omvat de plankaart en de stedenbouwkundige voorschriften. De belangrijkste inrichtingsprincipes en -elementen, nodig voor de beoordeling van de inpassing in de directe omgeving en de toekomstige toetsing van een inrichtingsontwerp bij vergunningsaanvraag zijn vermeld met aanpassing aan de ontvangen adviezen bij het voorontwerp.

3.3.1. Plankaart

Parkbegraafplaats

Binnen de bestemming parkbegraafplaats zijn volgende nadere aanduidingen op de plankaart opgenomen (overeenkomstig de adviezen van AROHM, afdeling Ruimtelijke Planning, van AROHM, afdeling ROHM en van de Provincie Oost-Vlaanderen) :

- de singelbeplantingsstrook met visuele schermfunctie;
 - de in- en uitgang voor mechanisch verkeer en tussenliggend deelgebied voor parkeeraccommodatie, overeenkomstig de bespreking op 9 en 15.12.1997 met AWW, Afdeling Wegen Oost-Vlaanderen;
 - het indicatief tracé van te ontwerpen hoofdpaden;
 - een deelgebied voor ceremonieruimte en diensten waar een beheersgebouw kan ingeplant worden;
 - een deelgebied voor technische diensten waar beheersgebouwen kunnen ingeplant worden;
 - de plaatsen waar aansluiting kan gebeuren van te ontwerpen voetgangersverbindingen naar de Groendreef en een te ontwerpen woonstraat.
- Deze voetgangersverbindingen worden in het kader van een parkconcept aangewezen geacht (meerdere toegangen langs verschillende zijden worden op basis van ervaringen elders aanbevolen maar zijn niet strikt noodzakelijk voor het goed functioneren van de bestemming).

Zoals vermeld onder 3.1. wordt aanpassing van de begrenzing van het BPA bezwaarlijk geacht. Door evenwel binnen het BPA de plaats te bepalen waar aansluiting dient te gebeuren kan toch tegemoet gekomen worden aan de opmerking van de Afdeling Ruimtelijke Planning om de voorziene voetgangersontsluitingen juridisch vast te leggen.

Openbare wegen

Er worden geen wijzigingen voorgesteld voor de rooilijnen van Drapstraat (N 452) en Groendreef.

3.3.2. Stedenbouwkundige voorschriften

Parkbegraafplaats

De bestemmingsomschrijving en overige bepalingen werden aangepast aan de opmerkingen in de ontvangen adviezen en aan de aanvulling van de plankaart.

Openbare weg

Het voorschrift inzake de bestaande, te beschermen bomen werd aangepast.

Ondergrondse koolwaterstofleiding

Het voorschrift werd aangepast.

3.4. TOELICHTINGSPLAN INRICHTING PARKBEGRAAFPLAATS

Parkeerplaats

Om overlast in de omgeving te vermijden is op het begraafplaatsterrein een ruime parkeeraccommodatie te voorzien.²⁰ Na afweging van ervaringsgegevens wordt een capaciteit van min. 40 wagens voorgesteld (gefaseerd, min. 2 x 20 auto's).

Bij de ingang zal ook een fietsenstalling en een ruimte voor afvalcontainers aangelegd worden.

Wegen- en padenstructuur:

Het wegennet voor mechanisch verkeer wordt zo beperkt mogelijk gehouden om reden van kostenefficiëntie.

Er is voorrijmogelijkheid voor ceremoniewagens van de ingang naar de ceremonieruimte met verbinding naar het parkeerterrein .

Op het grondplan zijn alleen de hoofdpaden vermeld.

De grafvelden worden verder ontsloten via secundaire paden waarvoor een verhardingsbreedte van ca. 1m voorgesteld wordt, bruikbaar in alle weersomstandigheden (ook door minder-validen) (zie typedetail).

Ceremonieruimte

De ceremonieruimte dient naast een centraal plein ook een gebouw te omvatten met minstens een half-open plechtigheidsruimte, kantoortje, bergruimte en sanitair.

Technische dienstenruimte

De technische dienstenruimte kan een gebouw omvatten voor stalling en onderhoud van materieel en machines, bergruimte voor materiaal en open opslagruimte voor grond, zand, grind, reservedeksels voor grafkelders, groenafval, enz....

De technische dienstenzone wordt door beplanting visueel afgeschermd van de rest van de begraafplaats.

Grafvelden

Modulering van de grafvelden: zie typedetail.

Flexibele invulling van de hoofdstructuur is mogelijk om te kunnen inspelen op wijzigende behoeften.

In een functioneel parkconcept wordt gestreefd naar een zo gering mogelijk stenige grafoppervlakte. Klassieke grafmonumenten met volledig stenen grafoppervlak kunnen daarom slechts op een beperkt aantal, passend gesitueerde percelen toegelaten worden.

²⁰ De herinrichtingsvoorstellen voor de Drapstraat in het verkeersleefbaarheidsplan N452 Centrale as Eke-Nazareth van 1995 voorzien het aanplanten van hoogstammige bomen en zaaien van gras op de huidige parkeerstrook.

Urmentuin

De urnentuin is bestemd voor columbaria en urnenvelden, overeenkomstig de nieuwe wet in voorbereiding. Wegens vermoedelijke stijging van het aantal crematies ruim gedimensioneerd. Situatie aansluitend bij de asverstrooiingsruimte, te begrijpen in de eerste fase

Asverstrooiingsruimte

De asverstrooiingsruimte omvat o.m. een beschutte asverstrooiingsweide, een bodembedekkende beplanting aan de voet van een markante solitaire eik, een gedachtenismuurtje, ruimte voor bloemstukken en een zitbank. Wegens vermoedelijke stijging van het aantal crematies zal ook deze ruimte voldoende groot gedimensioneerd worden.

Ophoging van de grafvelden

Voor de grafvelden wordt een ophoging voorzien van ca. 1 m. Dit is maximaal 80 cm boven het huidig peil van de trottoirband langs de Drapstraat.

Voor toegangszone, parkeerterrein, ceremoniezone, hoofdpaden en trace van de KWS-leiding wordt een gemiddeld peil voorzien iets boven het huidig peil van de trottoirband langs de Drapstraat (zie doorsneden).

Waterafvoer:

In verband met de aansluiting van drainage op de riolering werd aan AMINAL, afdeling Milieuvergunningen advies gevraagd. De antwoorden zijn gevoegd als bijlage bij deze toelichting.

Drainagewater kan op een begraafplaats die gedraineerd wordt wegens een van nature te hoge grondwaterstand niet opnieuw in de grond gebracht worden. Overeenkomstig het advies van de gezondheidsinspectie zal het drainwater van de grafvelden via de riolering langs de Drapstraat en de collector Leegzakstraat-Beerhof afgevoerd kunnen worden naar het RWZI Eke.

Het overige water kan gescheiden afgevoerd worden: het sanitair afvalwater via de riolering, het hemelwater van daken en verhardingen kan geloosd worden in de Biestebeek.

Fasering

Het inrichtingsconcept laat zich goed faseren (zie plannr.11). In fase 1 kan de ceremonieruimte al dan niet geheel of gedeeltelijk opgenomen worden naar gelang de budgettaire mogelijkheden.

3.5. TOELICHTINGSPLAN OMGEVING DRAPSTRAAT-GROENDREEF- OUDENAARDSEHEERWEG

De omgevende gronden worden niet opgenomen in het BPA omdat zij niet als parkbegraafplaats bestemd worden. Zij behouden dus de bestemming woonuitbreidingsgebied volgens het gewestplan.

Het huidig gebruik en de toekomstige ontwikkeling van de omgevende gronden worden niet gehypothekeerd door de voorgestelde begrenzing van het plangebied. Dit kan afdoende blijken door toetsing van het ontwerpbestemmingsplan aan het plan van de bestaande toestand en het toelichtingsplan Omgeving Drapstraat-Groendreef-Oudenaardseheerweg.

Voor de gronden langs de Groendreef kan bij de bestemming voor woondoeleinden rekening gehouden worden met de bestaande eikendreef, die beschermenswaard is en met de bestaande bebouwing aan de overzijde van de Groendreef (hoofdzakelijk alleenstaande woningen op grote kavels). Er kan daarom een bouwstrook voor woningen in open en half-open bebouwing voorgesteld worden en een voetgangersverbinding tussen Groendreef en parkbegraafplaats.

Langs de Oudenaardseheerweg kunnen de bestaande oude woningen met cijnspacht op uiterst ondiepe percelen niet bestendigd worden op lange termijn. Uitdoving van de erfpachtregeling en herverkaveling na samenvoeging met achterliggende grond van dezelfde grondeigenaar (grotendeels OCMW-Gent) kan leiden tot een adequatere toekomstige ordening.

Tussen de Oudenaardseheerweg en de parkbegraafplaats wordt de aanleg van een nieuwe woonstraat voorgesteld parallel aan de Oudenaardseheerweg. Mede wegens de goede oriëntatie kan hier gestreefd worden naar een vrij hoge densiteit in half-open bebouwing.

Er kan in het straatprofiel ruimte zijn voor een doorgaande bomenrij met dubbele aansluiting op de Groendreef en aansluiting op en verlenging van de te planten bomenrij langs de Drapstraat op het terrein van de parkbegraafplaats. Het groen van een centraal speelplein en van een te verlengen plantvak langs de Drapstraat kan aansluiten op het groen van de parkbegraafplaats.

De zones voor openbaar groen aansluitend bij de parkbegraafplaats voldoen aan het gemeentelijk reglement in verband met de voorziening van speelruimte in de woonomgeving (GR 29.04.1985).

3.6. CIJFERS

Alle oppervlakten grafisch berekend.

Totale oppervlakte BPA:	ca. 4,4 ha
Bestemming parkbegraafplaats:	ca. 3,8 ha
Bestemming openbaar groen:	ca. 0,1 ha
Bestemming openbare wegenis:	ca. 0,5 ha (ongewijzigd).

G. ERTZINGER, stedenbouwkundige

BIJLAGEN

1. Indicatieve raming van de evolutie van de sterfte in de periode 2000-2025 op basis van de gesloten bevolkingsprognose voor het ruimtelijk structuurplan Nazareth
2. Brief van de Bodemkundige Dienst van België vzw aan het gemeentebestuur van Nazareth, dd. 6.1.1994
3. Advies van de gezondheidsinspectie Oost-Vlaanderen, dd. 8.2.1994
4. Brief van de Vierde Navo Pijpleidingendivisie, dd. 4.9.1996
5. Advies van AROHM, Afdeling Woonbeleid, dd. 4.2.1997
6. Advies van AROHM, Afdeling Ruimtelijke Planning, dd. 19.2.1997
7. Advies van AWV, Afdeling Wegen Oost-Vlaanderen, dd. 2.7.1997
8. Advies van de Provincie Oost-Vlaanderen, dd. 7.7.1997
9. Advies van AROHM, Afdeling Ruimtelijke Planning, dd. 8.7.1997
10. Advies van AROHM, Afdeling ROHM Oost-Vlaanderen, dd. 10.7.1997
11. Advies van AMINAL, Bestuur Milieuvergunningen, dd. 3.7.1997
12. Advies van AMINAL, Afdeling Milieuvergunningen, dd. 17.7.1997
13. Advies van AROHM, Afdeling Ruimtelijke Planning, ontvangen 8.12.1997
14. Bibliografie

INDICATIEVE RAMING VAN DE EVOLUTIE VAN DE STERFTE 2000-2025 OP BASIS VAN DE GESLOTEN BEVOLKINGSPROGNOSE VOOR HET RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN NAZARETH

Sterftecijfers op basis van sterftetafels 91-93 van het Vlaams Gewest

Periode	Indexcijfer van het gemiddeld aantal overlijdens/jaar in de periode
2000-2005	100
2005-2010	103
2010-2015	109
2015-2020	117
2020-2025	125

Bron: Eigen berekeningen op gesloten bevolkingsprognose van Mens en Ruimte

